

**РЪДИАРД КИПЛИНГ
ПЕПЕРУДКАТА, КОЯТО
ТРОПНА С КРАК**

Превод от английски: Валери Петров, 1996

chitanka.info

Чуй сега, о, мое Безценно съкровище, една нова, нечувана приказка — съвсем различна от всички досегашни, — приказката за Сюлейман-ибн-Дауд, или за Соломона, сина Давидов, най-мъдрия цар на света.

За Сюлейман-ибн-Дауд има триста петдесет и пет приказки, но тази не е от тях. Това няма да е приказката за синигера, който му донесъл вода; нито тази за кълвача, който му направил сянка, когато слънцето приличало; няма да е приказката за огледалния под, нито за рубиновото мънисто, нито за златните пръчки на Балкида. Това ще бъде приказката за Пеперудката, която тропна с крак.

И тъй, слушай и внимавай!

Сюлейман-ибн-Дауд беше мъдър. Той разбираше езика на зверовете, на птиците, на рибките и на буболечките. Той разбираше какво си казваха скалите, когато се притискаха една към друга и стенеха дълбоко под земята; и какво си казваха дърветата, когато шумоляха при изгрев слънце. Той разбираше всичко живо: в мравуняка мравките, в тревата незабравките, лайкучката в изкопа и в черквата епископа. И Балкида, неговата Първа царица, Свръхпрекрасната Балкида, беше мъдра почти като него.

Сюлейман-ибн-Дауд беше не само мъдър, но и могъщ. На безименния пръст на дясната си ръка той носеше вълшебен пръстен. Врътнеше ли го веднъж, изпод земята изскачаха Джинове, Африти и други духове и изпълняваха всичко, което той им заповядваше; врътнеше ли го два пъти, от небето се спускаха феи и също изпълняваха всичко, което той им заповядваше; а щом го врътнеше три пъти, сам Азраил, великият вестител на смъртта, се появяваше, преоблечен като прост водоносец, и му разказваше новините от трите свята — Горния, Земния и Долния.

И все пак Сюлейман-ибн-Дауд не беше високомерен. Той много рядко показваше своята мощ и когато му се случеше да го направи, после му беше криво. Веднъж той покани на обяд всички животни на земята, но когато храната беше готова, от дълбоките води излезе един Звяр и я изяде цялата на три залька. Сюлейман-ибн-Дауд се смая и рече:

— О, Звяр невиждан, кой си ти?

И Звярът рече:

— О, Царю — да ти даде небето вечен живот! — аз съм най-малкият от трийсет хиляди братя, които живеят на морското дъно. Чухме, че каниш всички животни на обяд, и братята ми ме пратиха да попитам готова ли е храната.

Сюлейман-ибн-Дауд се смая още повече и рече:

— О, Звяр невидан, ти ми изяде храната, която трябваше да стигне за всички животни на света!

И Звярът рече:

— О, Царю — да ти даде небето вечен живот! — ти това обяд ли го наричаш? Там, отдето ида, когато речем да си залъжем стомасите между яденетата, изяждаме два пъти повече.

Тогава Сюлейман-ибн-Дауд падна по очи и рече:

— О, Звяр невидан, аз поканих на обяд всички животни, защото исках да покажа колко велик и богат Цар съм, а не за да ги зарадвам. Сега съм посрамен и така ми се пада!

Тъй рече той, о, мое Безценно съкровище, и понеже беше наистина премъдър, след това винаги помнеше, че е глупаво човек да се хвали.

И сега започва самата приказка.

Сюлейман-ибн-Дауд имаше много жени. Те бяха на брой деветстотин деветдесет и девет, без да смятаме Свръхпрекрасната Балкида. И всички те живееха в големия му златен дворец сред разкошни градини с безброй водоскоци. На него всъщност съвсем не му трябваха деветстотин деветдесет и девет жени, но в онези времена всички мъже имаха по много жени и, то се знае, Царят трябваше да има повече от другите, за да си личи, че е Цар.

Между жените му имаше прекрасни, но имаше и ужасни, и ужасните се караха с прекрасните, а от караниците и прекрасните ставаха ужасни. И тогава ставаше ужасно и за него. Само Свръхпрекрасната Балкида никога не се караше със Сюлейман-ибн-Дауд. Тя много го обичаше и затова си седеше в своите стаи в двореца, или се разхождаше из градините му и й беше много мъчно за него.

Разбира се, ако Сюлейман-ибн-Дауд речеше да въртне пръстена си и да извика Афритите и Джиновете, те биха могли да омагьосат всичките му деветстотин деветдесет и девет свадливи жени и да ги превърнат в бели магарици или в хрътки, или в нарови зрънца; но той си мислеше, че не бива да показва своето могъщество. И затова, когато

те прекаляваха с караниците си, той само се скриваше в някое подалечно кътче на разкошните си дворцови градини и проклинаше часа, в който се беше родил.

Един ден, когато всичките му деветстотин деветдесет и девет жени се бяха карали в продължение на три седмици и още продължаваха да се карат, Сюлейман-ибн-Дауд пак подири мир и покой в градината си и там, сред портокаловите дръвчета, срещна Сврѣхпрекрасната Балкида, дълбоко натъжена от туй, че той беше така измъчен.

И тя му рече:

— О, Господарю мой и Светлина на моите очи, въртни пръстена си, та да разберат тези Царици от Египет, Месопотамия, Персия и Китай, че си велик и страшен Владетел!

Но Сюлейман-ибн-Дауд поклати глава и рече:

— О, Господарко моя и Радост на моя живот, спомни си за Звяра, който излезе от морето и ме посрами пред всички животни на света, защото бях поискал да покажа колко съм богат! Сега, ако река да се похваля с могъществото си пред тези Царици от Персия, Египет, Абисиния и Китай само защото ме ядосват, може би ще остана още по-посрамен, отколкото тогава.

И Сврѣхпрекрасната Балкида рече:

— О, Господарю мой и Съкровище на моята душа, какво смяташ да правиш тогава?

И Сюлейман-ибн-Дауд рече:

— О, Господарко моя и Улада на моето сърце, ще продължа да търпя непрекъснатите караници на тези деветстотин деветдесет и девет Царици, които ми скъсиха живота.

И той се отдалечи сред нарцисите, лотосите, розите и тежкодъхните жасмини, които цъфтяха в градините му, докато стигна до голямото камфорово дърво, което беше наречено „Сюлейман-ибн-Даудово камфорово дърво“. Но Балкида се скри сред високите перуники, пъстростволия бамбук и червените кринове, зад камфоровото дърво, за да бъде близко до своя възлюбен съпруг.

И тъкмо тогава долетяха под дървото двойка малки Пеперудки, които се караха.

И Сюлейман-ибн-Дауд чу едната да казва на другата:

— Не разбирам как си позволяваш да говориш на своя мъж с такъв тон! Ти знаеш ли, че аз само ако река да тропна с крак, и целият дворец на Сюлейман-ибн-Дауд с всичките му градини ще изчезне е гръм и трясък!

Като чу това, Сюлейман-ибн-Дауд забрави за своите деветстотин деветдесет и девет свадливи жени и се засмя тъй силно, че разклати камфоровото дърво. После протегна пръст и рече:

— Хвъркато мъжле, ела тук!

Мъжката Пеперудка се уплаши, но все пак успя да долети до пръста на Сюлейман-ибн-Дауд. Тя кацна на него и почна да си вее с крилцата, защото се беше сгорещила от вълнение. А Сюлейман-ибн-Дауд склони усмихнато лице към нея и й прошепна съвсем тихичко:

— Хвъркато мъжле, ти знаеш, че колкото и да тропаш с крачето си, не можеш мръдна и стръкче трева: как можа да кажеш на жена си — тя ти е жена навярно — такава страхотна лъжа?

Мъжката Пеперудка погледна към Сюлейман-ибн-Дауд и като видя, че очите на Премъдрият цар блещукаха весело като звезди в студена нощ, събра смелост, слепи крилца, извъртя главица към него и каза:

— О, Царю — да ти дари небето вечен живот! — тя наистина ми е жена, а ти нали знаеш какви са жените ни!

Сюлейман-ибн-Дауд се усмихна в брадата си и рече:

— Зная, малки братко.

— Те трябва да се държат изкъсо — продължи мъжката Пеперудка. — А моята ми прави скандали цяла сутрин. Казах й тази лъжа, за да я посплаша.

И Сюлейман-ибн-Дауд рече:

— Дано успееш! Върни се при жена си — искам да чуя какво ще й разправиш за нашия разговор.

И мъжката Пеперудка отлетя при жена си, която трепереше цялата, скрита зад един лист.

— Той те чу! — каза тя. — Сюлейман-ибн-Дауд те чу, когато каза за двореца му!

— Че какво, като ме е чул? — каза мъжката Пеперудка. — Аз затова го казах, за да ме чуе!

— И какво ти каза той, а? Какво ти каза?

— Какво ще каже! — каза мъжката Пеперудка, като си вееше важно с крилцата. — Замоли ме да не тропам с крак и аз му обещах, че няма. Този дворец сигурно му е излязъл скъп, пък и портокалите в градините тъкмо сега зреят.

— Лелеее! — каза женската Пеперудка и съвсем притихна.

А Сюлейман-ибн-Дауд се разсмя до сълзи от безсрамната лъжа на мъжката Пеперудка.

Тогава Свръхпрекрасната Балкида се изправи зад дървото, сред червените кринове, и се усмихна, защото беше чула целия разговор. Тя си мислеше: „Ако наистина съм мъдра, сега ще успея да спася своя Господар от мъките, на които го подлагат тези свадливи Царици!“ — и тя протегна пръст и тихичко прошепна:

— Хвърката женичке, ела тук!

Женската Пеперудка литна и кацна, разтреперана от страх, върху тънкия пръст на Балкида. А Балкида склони красиво лице към нея и тихо ѝ рече:

— Хвърката женичке, нима ти вярваш на това, което твоят мъж току-що ти каза?

Женската Пеперудка погледна към Балкида и като видя, че очите на Свръхпрекрасната царица блестяха весело като дълбоки езера в звездна нощ, събра смелост, слепи крилца и каза:

— О, Царице — да ти дари небето вечна хубост! — нима не знаеш какви са мъжете ни?

И Балкида, премъдрата Савска царица, прикри с пръсти устни, за да не издаде усмивката си, и рече:

— Зная, малка сестро.

— Те избухват от нищо — продължи женската Пеперудка, като си вееше бързо-бързо с крилцата. — Но ние трябва да им угаждаме, о, Царице. Те и сами не са убедени в половината от това, което казват. Щом на мъжа ми му прави удоволствие да вярва, че аз вярвам, че като тропне с крак, може да направи да изчезне Сюлейман-ибн-Даудовият дворец, защо да му възразявам? Утре той сам ще го забрави.

— Малка сестро, напълно си права — рече Балкида. — Но следващия път, като почне пак да се хвали, ти се хвани за думата му! Поискай му да тропне наистина, и ще видиш какво ще се получи! Ние с теб познаваме мъжете, нали? Той ще бъде ужасно посрамен.

И женската Пеперудка отлетя при мъжа си и само след пет минути те се скараха по-страшно от всякога.

— Спомни си — каза мъжката Пеперудка, — спомни си какво мога да направя само ако река да тропна с крак!

— Нищо не можеш да направиш! — каза женската. — Мислиш, че ти вярвам? Тропни де! Много съм любопитна да видя какво ще стане!

— Обещах на Сюлейман-ибн-Дауд, че няма да тропам — каза мъжката. — Не мога да престъпя думата си.

— Можеш спокойно — каза женската, — защото колкото и да тропаш, не можеш мръдна стръкче трева. Хайде де! Тропни, да те видим! Тропни де! Тропни!

Сюлейман-ибн-Дауд чу този разговор и се засмя, както не беше се смял през целия си живот. Той съвсем забрави за своите Царици, за Звяра, който беше излязъл от морето, за смирението и самохвалството. Той просто се смееше от радост и Балкида — от другата страна на камфоровото дърво — се усмихна, защото възлюбеният ѝ мъж беше тъй радостен.

А мъжката Пеперудка, разгорещена и задъхана, дохвърча под сянката на камфоровото дърво и каза на Сюлейман:

— Тя ме кара да тропна! Иска да види какво ще стане! О, Сюлейман-ибн-Дауд, ти знаеш, че нищо не мога да направя, и тя вече няма да вярва на нито една моя дума и ще ми се подиграва до края на дните ми!

— Няма да ти се подиграва, малки братко — каза Сюлейман-ибн-Дауд. И той врътна пръстена си — заради малката мъжка Пеперудка, а не за да се хвали с могъществото си — и, гледай чудо! — четири огромни Джина изскочиха изпод земята!

— Роби мои — каза Сюлейман-ибн-Дауд, — щом този мой приятел, който е кацнал на пръста ми, тропне с левия си преден крак, направете целият ми дворец с всичките му градини да изчезне в миг с гръм и трясък! А като тропне втори път, ще го върнете плавно и внимателно на мястото му. — И после каза на мъжката Пеперудка:

— Сега, малки братко, върни се при жена си и тропай без страх!

И мъжката Пеперудка хвъркна към жена си, която продължаваше да вика:

— Тропни де! Хайде! Какво чакаш? Тропни да те видим!

И Балкида видя как четирите огромни Джина застанаха на четирите ъгли на градините, сред които се издигаше златният дворец; и тихо плесна с длани и си каза: „Най-сетне Сюлейман-ибн-Дауд ще стори заради една Пеперудка това, което отдавна трябваше да стори заради себе си; и свадливите Царици ще се изплашат!“

И мъжката Пеперудка тропна с краче. И Джиновете подхвърлиха двореца и градините му на хиляди километри високо в небето. И гръм разтърси земята и въздухът наоколо стана черен като мастило. Женската Пеперудка пърхаше в мрака, пискайки:

— Няма вече да се карам! Прости ми, че ти досаждах! Само върни градините обратно, и вече няма никога да ти противореча!

Мъжката Пеперудка беше уплашена не по-малко от женската и Сюлейман-ибн-Дауд се разсмя така силно, че едва след няколко минути събра дъх да и прошепне:

— Тропни още веднъж, малки братко! Върни ми двореца, о, Всемогъщи магьоснико!

— Да, върни му двореца! — молеше се женската Пеперудка, като продължаваше да пърха в мрака, сякаш беше от нощните пеперуди. — Върни му двореца, моля ти се, и недей да правиш такива ужасни неща! Няма вече да те ядосвам!

— Сега, драга моя — каза Мъжът ѝ, като се стараяше да си придаде храбър вид, — ти видя докъде водят твоите постоянни натяквания. Разбира се, на мен ми е все едно дали да го върна, или не — това не ми е за пръв път! — но за да не ми хленчиш, пък и заради Сюлейман-ибн-Дауд — от мен да мине, ще направя да бъде всичко по старому.

И той тропна още веднъж и в същия миг Джиновете спуснаха плавно, без никакво друсане, двореца и градините му на земята. Слънцето заигра по тъмнозелените листа на портокаловите дръвчета, водоскоците пръснаха хиляди капчици сред розовите египетски лилии, птиците зачуруликаха отново. А женската Пеперудка се беше сгушила с полегнали на една страна крилца под камфоровото дърво и потръпваше, и хълцаше:

— Няма вече! Няма вече!

Сюлейман-ибн-Дауд се смееше така, че не можеше да промълви дума. Без сила от смях, той се облегна назад и като помахаше с показалец към мъжката Пеперудка, най-сетне успя да каже:

— О, Велики вълшебнико, какъв смисъл има да ми връщаш двореца, щом убиваш самия мен от смях?

И тогава откъм двореца се раздаде страшен шум и вик и от него с вой и крясък заизскачаха на вълни всичките деветстотин деветдесет и девет Царици, които викаха рожбите си. Те тичаха надолу по широкото мраморно стълбище в редици от по сто на всяко стъпало и тогава премъдрата Балкида пристъпи царствено към тях и каза:

— Какво ви е смутило, Царици?

Те се спряха по средата на стълбището, в редици от по сто на всяко стъпало, и започнаха да викат:

— Какво ни е смутило ли? Ние си живеехме, както винаги, мирно и тихо, в нашия златен дворец, а той изведнъж взе, че се вдигна някъде във въздуха сред грозен мрак и трясък и разни Джинове и Африти, които сноват насам-натам! Това ни е смутило, о, Първа царице! И ние сме още крайно смутени от това смущение, което ни хвърли в такъв смут, от какъвто досега не сме били смущавани!

Тогава Свръхпрекрасната Балкида, любимата жена на Сюлейман-ибн-Дауд, Савската царица, Владетелката на златоносните южни реки и на царствата от пустинята Син до стените на Зимбабве — Балкида, която беше мъдра почти колкото самия Сюлейман-ибн-Дауд, рече:

— Не се плашете, о, Царици! Една мъжка Пеперудка се оплака от жена си, че тя постоянно ѝ досаждала с кавги; и нашият Господар пожела да даде на тази свадлива женска Пеперудка един урок по кротост и учтивост, тъй като тези две качества се смятали за първи женски добродетели в царството на Пеперудите.

И тогава излезе напред една Царица от Египет, дъщеря на Фараон, и каза:

— Не е възможно нашият дворец да е бил изскубнат като корен праз заради някаква си мушица. Не! Навярно нашият Сюлейман-ибн-Дауд се е поминал и затова земята се смрачи и разтресе!

Тогава Балкида, без да погледне дръзката Царица, ѝ направи знак с пръст да я последва и каза на всички останали:

— Елате и се уверете!

И те слязоха по мраморните стъпала, все в редици от по сто, и видяха, седнал под камфоровото дърво, Сюлейман-ибн-Дауд, все още отмалял от смях, да се полюшва напред-назад в креслото си с по една малка Пеперудка на всяка длан. И го чува да казва:

— О, женичке на моя хвъркат брат, след това, което видя, помни — да угаждаш във всичко на съпруга си, за да не би пак да рече да тропне с крак! Защото той, явно, е велик магьосник и вълшебник, щом може да вдига и спуска двореца на самия Сюлейман-ибн-Дауд! Да. А сега летете си в мир, малки мои!

И той ги целуна по крилцата и те хвъркнаха.

Тогава всички Царици, освен Балкида — Свръхпрекрасната и сияйна Балкида, — която усмихната стоеше настрани, паднаха по лице, понеже си бяха помислили: „Щом такива неща стават, защото една Пеперудка била ядосала мъжа си, кой знае какво може да се случи с нас, които от толкоз време ядосваме своя Цар с непрекъснати крясъци и свади!“

И те забулиха с була лицата си и затулиха с ръце устата си и на пръсти, тихо-тихо като мишки, се прибраха в двореца.

И тогава Балкида, Свръхпрекрасната и Великолепната Балкида, навлезе сред червените кринове в сянката на камфоровото дърво, сложи ръка върху рамото на Сюлейман-ибн-Дауд и рече:

— О, Господарю мой и Съкровище на моята душа, радвай се, защото ние дадохме на Цариците от Египет, Месопотамия, Абисиния, Персия, Индия и Китай един урок, който те няма да забравят.

И Сюлейман-ибн-Дауд, без да откъсва поглед от двете Пеперудки, които танцуваха в снопа от слънчеви лъчи, рече:

— О, Господарко моя и Елмаз на моето щастие, по какъв начин стана това? Откак съм в градината, аз само се пошегувах с една Пеперудка.

И той разказа на Балкида какво беше правил.

А Балкида, нежната и ласкава Балкида, рече:

— О, Господарю и Владетелю на моите часове, аз бях скрита зад камфоровото дърво и видях всичко. Аз подучих женската Пеперудка да поиска от малкия си мъж да тропне с крак, защото си помислих, че зашега моят Господар може би ще направи някоя голяма Магия и че Цариците могат да я видят и да се постреснат от нея.

И тя му разправи какво бяха казали, видели и помислили Цариците.

Тогава Сюлейман-ибн-Дауд се вдигна от своето кресло под камфоровото дърво и възрадван, протегна ръце към нея и рече:

— О, Господарко моя и Хранителко на моите дни, знай, че ако бях направил Магия срещу Цариците си от гняв или за да се похваля пред тях, както когато поканих на обяд всички животни, аз непременно щях да остана посрамен. Но благодарение на твоята мъдрост Магията, която направих на шега заради една малка Пеперудка, ме освободи от досажданията на досадните ми жени, които, ей богу, много ми досаждаха! Кажи ми, о, Господарко моя и Слънце на моето сърце, къде е тайната на мъдрата ти постъпка?

И Царица Балкида — прекрасна и стройна — погледна в очите своя съпруг Сюлейман-ибн-Дауд, извъртя — леко като Пеперудка — глава към него и рече:

— Тайната ми е в две неща, о, Господарю мой: първото е това, че те обичам; а второто — че добре познавам жените.

И двамата си влязоха в двореца и живяха щастливо до края на дните си.

А Балкида постъпи умно — какво ще кажеш, о, мое Безценно съкровище?

* * *

*Соломон беше пръв сред царете,
живели до нашия век,
но говореше той с пеперудката
като човек с човек.
И Балкида беше първа царица
на всичките времена,
но говореше тя с пеперудката
като жена с жена.
Те затуй бяха първи над всички —
разбираш ли, мое дете —
защото и с пеперудките
като с равни говореха те.*

Тази рисунка показва Звяра, който излезе от морето и изяде сам храната, приготвена от Сюлейман-ибн-Дауд за всички животни на света. Този Звяр беше много мил и майка му много обичаше и него, и неговите двайсет и девет хиляди деветстотин деветдесет и девет братя, които живееха на морското дъно. Ти знаеш, че той беше най-малкият от тях — затова му викаха „Малчо“. Той излапа сандъците, балите, пакетите и прочие, които бяха приготвени за всички животни, и то заедно с опаковките и въжетата им, и пак нищо не му стана. Пръчките, които се виждат зад сандъците, са мачтите на Сюлейман-ибн-Даудовите кораби. От тях стоварваха още храни, когато Малчо изскочи от морето. Той не изяде корабите и ти можеш да видиш как някои от тях преспокойно плават край рамото му. Не съм нарисувал самия Сюлейман-ибн-Дауд, но той е наблизо и е много смаян. Чувалът, който виси от мачтата в ъгъла, е пълен с пресни фурми, които са предназначени за папагалите. За имената на корабите не мога да кажа нищо, защото не ги зная. И това е всичко.

На тази рисунка се вижда как четирите Джина с крила на чайки вдигат във въздуха двореца на Сюлейман-ибн-Дауд, защото мъжката Пеперудка е тропнала. Дворецът с всичките си градини се отлепи изведнъж като една плоча и остави под себе си голяма квадратна вдлъбнатина, пълна с прах и пушек. Ако се вгледаш в десния ъгъл, ще видиш до това нещо, което прилича на лъв, самия Сюлейман-ибн-Дауд. Той държи магическата си пръчка, а зад него хвърчат двете Пеперудки. Това, което прилича на лъв, е наистина лъв, само че е изваян от камък; а другото зад него, което има форма на кана за мляко, е част от храм или къща, или нещо подобно. Сюлейман-ибн-Дауд стои там, за да бъде настрана от праха и пушека, когато Джиновете вдигат двореца му. Имената на Джиновете не са ми известни. Те са слуги на пръстена, който Сюлейман-ибн-Дауд носи, и се сменят всеки ден. Те са от обикновения вид — с криле на чайки.

А това отдолу е рисунка на един дружелюбен Джин на име Акраиг. Неговата служба беше да храни малките рибки в морето по три пъти на ден; крилете му са от чиста мед. Нарисувах го, за да покажа как изглеждат добрите Джинове. Акраиг не е помагал при вдигането на двореца във въздуха. По това време той е хранел рибките в Арабско море.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.